

บทที่ 4

ผลของการวิจัย

การศึกษาศักยภาพความเข้มแข็งอดทน และการสนับสนุนทางสังคม กับความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุ มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 377 ราย ใน 2 ตำบลของอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านความเข้มแข็งอดทน การสนับสนุนทางสังคม และ ความสามารถในการดูแลตนเอง ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2552 เมื่อรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของแบบสัมภาษณ์ นำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายตามลำดับดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1	ข้อมูลส่วนบุคคล
ส่วนที่ 2	ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้มแข็งอดทน และการสนับสนุนทางสังคม กับความสามารถในการดูแลตนเอง
ส่วนที่ 3	ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ และอำนาจการทำนายระหว่างความเข้มแข็งอดทน และการสนับสนุนทางสังคม กับความสามารถในการดูแลตนเอง

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้

M	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของข้อมูล
S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
R	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R ²	หมายถึง	ค่าประสิทธิภาพของการพยากรณ์จากสหสัมพันธ์พหุคูณ
R ² Change	หมายถึง	ค่าประสิทธิภาพการพยากรณ์ที่เปลี่ยนแปลงเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ทีละตัว
Beta	หมายถึง	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	หมายถึง	ค่าคงที่ของสมการในรูปคะแนนดิบ
b	หมายถึง	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Seb	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ b
Y'	หมายถึง	ความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างจากการพยากรณ์ ด้วยตัวพยากรณ์ต่างๆ ในรูปคะแนนดิบ
Z'	หมายถึง	ความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างจากการพยากรณ์ ด้วยตัวพยากรณ์ต่างๆ ในรูปคะแนนมาตรฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นผู้สูงอายุ จำนวนทั้งสิ้น 377 ราย จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และ สมาชิกในครัวเรือน สมาชิกที่พึงพาได้

ตารางที่ 1

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส
ระดับการศึกษา (N=377)

ลักษณะของประชากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	130	34.5
หญิง	247	65.5
อายุ (M = 69.94) (SD = 6.347)		
60-69 ปี	186	49.3
70-79 ปี	160	42.5
80 ปี ขึ้นไป	31	8.2
สถานภาพสมรส		
คู่	235	62.3
หม้าย	128	34.0
โสด	9	2.4
หย่า/แยกกันอยู่	5	1.3
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	143	37.9
ระดับประถมศึกษา	230	61.0
ระดับมัธยมศึกษา	3	0.8
ระดับอนุปริญญา	1	0.3

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 ราย เป็นเพศหญิงจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 65.5 และเพศชาย ร้อยละ 34.5 อายุที่พบมากที่สุดร้อยละ 49.3 มีอายุระหว่าง 60-69 ปี รองลงมาร้อยละ 42.4 มีอายุระหว่าง 70-79 ปี มีสถานภาพสมรสคู่เป็นจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 62.3 รองลงมาร้อยละ 34.0 มีสถานภาพหม้าย ระดับการศึกษาร้อยละ 61.0 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 37.9 ไม่ได้เรียนหนังสือ

ตารางที่ 2
จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม รายได้ ความเพียงพอของรายได้
แหล่งที่มาของรายได้ (N=377)

ลักษณะของประชากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้/เดือน (M = 1827.34) (S.D. = 2340.67)		
ไม่มีรายได้	47	12.5
มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1000	117	31.0
มีรายได้1001-2000	66	17.5
มีรายได้2001-3000	123	32.6
3001 บาท ขึ้นไป	24	6.4
ความเพียงพอของรายได้		
ไม่เพียงพอ	117	31.0
เพียงพอ	260	69.0
แหล่งที่มาของรายได้		
คู่สมรส	23	6.1
บุตรหลาน	182	48.3
ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	98	26.0
รับจ้าง	43	11.4
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	29	7.7
อื่นๆ	2	0.5

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ระหว่าง 2001-3000 บาท/เดือน เป็นจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 32.6 รองลงมาร้อยละ 31.0 มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1000 บาท/เดือน ความเพียงพอของรายได้พบมากที่สุด ร้อยละ 69.0 มีรายได้เพียงพอกับการใช้จ่าย ส่วนแหล่งที่มาของรายได้ พบมากที่สุดร้อยละ 48.3 ได้มาจากบุตรหลาน รองลงมาร้อยละ 26.0 มีรายได้มาจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ตารางที่ 3

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม การอยู่อาศัย จำนวนสมาชิกในครอบครัว
สมาชิกครอบครัวที่พึ่งพาได้ (N=377)

ลักษณะของประชากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การอยู่อาศัย		
อยู่คนเดียว	36	9.5
อยู่กับคู่สมรส	149	39.5
อยู่กับครอบครัว/ญาติพี่น้อง	191	50.7
อยู่กับคนอื่น	1	0.3
จำนวนสมาชิกที่อยู่ร่วมด้วย		
1-3 คน	223	59.2
4-6 คน	140	37.1
7-9 คน	13	3.4
มากกว่า 10 คน	1	0.3
สมาชิกครอบครัวที่สามารถพึ่งพาได้		
ไม่มี	16	4.2
คู่สมรส	36	9.5
บุตร	266	70.6
หลาน	52	13.8
ญาติ	7	1.9

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 43.0 อยู่กับครอบครัว/ญาติพี่น้อง รองลงมาร้อยละ 39.5 อยู่กับคู่สมรส ในส่วนของจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยมีครอบครัวละ 1-3 คนคิดเป็นร้อยละ 59.2 รองลงมา 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 ส่วนสมาชิกครอบครัวที่กลุ่มตัวอย่างสามารถพึ่งพาได้เมื่อต้องการหรือเมื่อเจ็บป่วยส่วนใหญ่ร้อยละ 70.6 คือบุตร รองลงมา ร้อยละ 13.8 คือหลาน

ตารางที่ 4

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม การตรวจสุขภาพประจำปี (N=377)

ลักษณะของประชากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การตรวจสุขภาพประจำปี		
เคยตรวจ	148	39.3
ไม่เคยตรวจ	229	60.7

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยตรวจสุขภาพประจำปี ร้อยละ 39.3 และกลุ่มที่ไม่เคยตรวจสุขภาพประจำปี มีถึงร้อยละ 60.7

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้มแข็งอดทน และการสนับสนุนทางสังคม กับความสามารถในการดูแลตนเอง

ส่วนที่สองเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความเข้มแข็งอดทน การสนับสนุนทางสังคม กับความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่าคะแนนสูงสุด-ต่ำสุดที่เป็นไปได้ของความเข้มแข็งอดทนอยู่ในช่วง 50-200 คะแนนสูงสุด-ต่ำสุดที่เป็นจริงของความเข้มแข็งอดทนของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วง 106-194 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 153.07 คะแนน (SD = 18.64) คะแนนสูงสุด-ต่ำสุดที่เป็นไปได้ของการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในช่วง 38-152 คะแนนสูงสุด-ต่ำสุดที่เป็นจริงของการสนับสนุนทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วง 56-152 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 110.05 คะแนน (SD = 15.62) และคะแนนสูงสุด-ต่ำสุดที่เป็นไปได้ของความสามารถในการดูแลตนเองอยู่ในช่วง 23-115 คะแนนสูงสุด-ต่ำสุดที่เป็นจริงของความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วง 41-115 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 89.66 คะแนน (SD = 12.83) ตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5

คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าคะแนนสูง-ต่ำของความเข้มแข็งอดทน การสนับสนุนทางสังคม และความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่าง (N=377)

ตัวแปรที่ศึกษา	Possible		M	S.D.
	range	Actual range		
	Min-Max	Min-Max		
ความเข้มแข็งอดทน	50-200	106-194	153.07	18.64
การสนับสนุนทางสังคม	38-152	56-152	110.05	15.62
ความสามารถในการดูแลตนเอง	23-115	41-115	89.66	12.83

จำนวน ร้อยละ ของระดับความเข้มแข็งอดทน การสนับสนุนทางสังคม และความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อนำคะแนนของกลุ่มตัวอย่างมาแบ่งช่วงออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ แล้วนับความถี่ หาค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับ พบว่าความเข้มแข็งอดทนโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 ส่วนคะแนนการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 59.4 รองลงมาอยู่ในระดับสูง มีจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 และระดับต่ำมีเพียง 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 และความสามารถในการดูแลตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับสูงมีจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 54.6 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6 และระดับต่ำ มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6

จำนวน ร้อยละ และระดับความเข้มแข็งอดทน การสนับสนุนทางสังคม และความสามารถในการดูแลตนเองโดยรวมของกลุ่มตัวอย่าง (N=377)

	จำนวน (ร้อยละ)		
	ความเข้มแข็งอดทน	การสนับสนุนทางสังคม	ความสามารถในการดูแลตนเอง
ระดับสูง	211 (56.0)	145(38.5)	206(54.6)
ระดับปานกลาง	166 (44.0)	224(59.4)	168(44.6)
ระดับต่ำ	-	8(2.1)	3(0.8)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ และอำนาจการทำนายระหว่างความเข้มแข็งอดทน และการสนับสนุนทางสังคม กับความสามารถในการดูแลตนเอง

จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ระหว่างตัวแปร ความเข้มแข็งอดทน และการสนับสนุนทางสังคม กับความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาพบว่า ความเข้มแข็งอดทนมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่าง ($R = .73, p < .01$) ในส่วนของการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่าง ($R = .67, p < .01$) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทน และการสนับสนุนทางสังคม
กับความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม (N = 377)

ตัวแปร	ความเข้มแข็งอดทน	การสนับสนุนทางสังคม	ความสามารถในการดูแลตนเอง
ความเข้มแข็งอดทน	1.00		
การสนับสนุนทางสังคม	.67**	1.00	
ความสามารถในการดูแลตนเอง	.73**	.67**	1.00

** p < .01

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยทำนายความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple regression) โดยการนำค่าคะแนนของตัวแปรในการทำนายทั้งหมด คือ ความเข้มแข็งอดทน และการสนับสนุนทางสังคม เข้าในการคำนวณพบว่าตัวแปรทั้ง 2 สามารถร่วมกันทำนายความสามารถในการดูแลตนเองได้ ร้อยละ 59 ($R^2 = .59$, $p < .001$) โดยที่ความเข้มแข็งอดทนเป็นตัวแปรที่ทำนายความสามารถในการดูแลตนเองได้มากกว่าการสนับสนุนทางสังคม ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรโดยรวมที่ได้รับเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 Change) ในการพยากรณ์ความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่าง (N = 377)

ลำดับขั้นตัวพยากรณ์	R	R^2	R^2 Change	F Change	p
ความเข้มแข็งอดทน	.73	.53	.53	432.43**	.000
การสนับสนุนทางสังคม	.77	.59	.06	57.73**	.000

** p < .001

จากตารางที่ 8 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น พบว่า ความเข้มแข็งอดทนสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการดูแลตนเองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .53 ($R^2 = .53$) แสดงว่า ความเข้มแข็งอดทนสามารถพยากรณ์ความสามารถในการดูแลตนเองได้ ร้อยละ 53

เมื่อมีตัวพยากรณ์การสนับสนุนทางสังคมเข้าไปในสมการพบว่าค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น .59 ($R^2 = .59$) สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ความเข้มแข็งอดทน และการสนับสนุนทางสังคม สามารถร่วมกันอธิบายความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างได้ร้อยละ 59 โดยการสนับสนุนทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนั้นสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 ($R^2 \text{ Change} = .06$)

ตารางที่ 9

ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b และแสดงสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์ความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่าง (N = 377)

ตัวพยากรณ์	b	Seb	Beta	t	p
ความเข้มแข็งอดทน	.34	.03	.50	11.38**	.000
การสนับสนุนทางสังคม	.27	.03	.33	7.59**	.000
Constant = 5.99					

** p < .001

จากตารางที่ 9 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) พบว่าตัวพยากรณ์ที่มีค่า Beta สูงสุดคือ ความเข้มแข็งอดทน (Beta = .50) รองลงมาคือการสนับสนุนทางสังคม (Beta = .33) แสดงว่า ความเข้มแข็งอดทนมีน้ำหนักในการพยากรณ์ความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างเป็นอันดับแรก รองลงมาคือการสนับสนุนทางสังคม โดยสามารถสร้างสมการความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 5.99 + .34 (\text{ความเข้มแข็งอดทน}) + .27 (\text{การสนับสนุนทางสังคม})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .50 (\text{ความเข้มแข็งอดทน}) + .33 (\text{การสนับสนุนทางสังคม})$$

จากสมการข้างต้นสามารถแปลความหมายได้ว่า เมื่อความเข้มแข็งอดทนเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย ทำให้ความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนไป .50 หน่วย และการสนับสนุนทางสังคมเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย ทำให้ความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนไป .33 หน่วย โดยมีค่าคงที่ หรือค่าที่เส้นถดถอยตัดกับแกน Y ที่ 5.99 และความเข้มแข็งอดทน ด้านการควบคุมเป็นตัวพยากรณ์เข้ามาเป็นอันดับแรก